

UDK:061.7(510)(410.1):007.52:368.1:355.511.7:007.52:640.432+725.573

Bojana N. Papović, dipl. filolog¹

PRIKAZ INOSTRANOG ČLANKA

VEŠTAČKA INTELIGENCIJA – SKRIVENI RIZICI

Veštačka inteligencija (VI) mogla bi imati neočekivane posledice i pokrenuti zanimljiva pitanja kada je reč o osiguranju od odgovornosti, te verovatno promeniti prirodu odštetnih zahteva. Robot „Jia Jia“ sa ljudskim likom, koji su konstruisali naučnici sa Univerziteta za nauku i tehnologiju u Kini, započeo je novu deceniju robota s veštačkom inteligencijom koji mogu obavljati jednostavne poslove u restoranima, staračkim domovima, vrtićima, bolnicama i domaćinstvima. Ali ako robot sa sposobnošću mašinskog učenja promeni svoje ponašanje i prouzrokuje štetu, ko je za to odgovoran? Budući da je to potrebno razjasniti, Gornji dom engleskog parlamenta odredio je komisiju za veštačku inteligenciju, koja je zatražila od komisije za zakone da revidira to pitanje, tvrdeći da je od ključnog značaja da se dobiju informacije o tome od delatnosti osiguranja i delatnosti tehnološkog razvoja. Pitanje osiguranja od odgovornosti za upotrebu veštačke inteligencije je komplikovano jer se potencijalne zainteresovane strane kreću od programera algoritama, preko koda i integratora, do vlasnika skupa podataka i proizvođača koji sve to koristi u svom proizvodu. Skriveni rizici koje nosi veštačka inteligencija nateraću osiguravače da promene svoje polise. Biće potrebno da shvate kako se data VI kreira, kao i da ona može sama da uči i podučava, na način koji menja sliku o riziku. Mašinsko učenje razvija se kreirajući netransparentne algoritme, što za rezultat može imati to da odgovornost snosi „crna kutija“. U društvu „Alijanc“ smatraju da VI može pomeriti i fokus tradicionalnih odštetnih zahteva. Na primer, ukoliko vaspitač robot u vrtiću udari dete jer je pogrešno protumačio igru odmeravanja snaga, to će verovatno dovesti do pokretanja zahteva po osnovu javne odgovornosti. Međutim, prisustvo robota može značiti da nema potrebe za ljudima, što smanjuje izloženost nekim drugim rizicima uključujući zlostavljanje, nepropisno upravljanje ili fizičke povrede prilikom, recimo, uzimanja dece u naručje. Korišćenje VI će svakako biti „činjenica od

¹ Autor prikaza je prevodilac u Kabinetu predsednika Izvršnog odbora Kompanije „Dunav osiguranje“ a.d.o. i koautor elektronskog englesko-srpskog Rečnika osiguranja (www.recnik-osiguranja.com)

materijalnog značaja“ koju treba obelodaniti prilikom prijave rizika u osiguranje. Dog Mekelan, partner u firmi „McKinsey“, očekuje da će zakonodavno okruženje ograničiti brzinu masovne upotrebe uređaja na veštačku inteligenciju. Kako se taj sistem bude usložnjavao naprednijim algoritmima, biće sve teže tačno utvrditi šta je pošlo po zlu sa konkretnim uređajem s veštačkom inteligencijom. On dalje objašnjava da učenje nije pravolinijski proces i da može dovesti do neočekivanih rezultata, poput situacije gde „mozak“ veštačke inteligencije uči kako da zaobiđe prepreke koje smo mi kao ljudi smatrali nepremostivim ili teškim za rešavanje. Uzmimo, na primer, usisivač sa višestrukim funkcijama, koji ima ruku da podigne stvari sa poda dok usisava. Mekelan kaže da VI „mozak“ može naučiti da nosi stvari, te tako dolazi do loma ako ih ispusti ili čvrsto stegne, a takva vrsta upotrebe nije predviđena ugovorima o osiguranju stvari u domaćinstvu. Roboti koji sami uče biće izazov za statične polise, kao što su polise osiguranja motornih vozila. Prilikom preuzimanja u osiguranje tih rizika, VI uređaji osiguravaju se od onoga što je u opisu njihovog rada, a neophodno je uvesti isključenja onoga što nije pokriveno osiguranjem. Na taj način, isključiće se razni nepredviđeni rizici. Postaje očigledno da VI rizici mogu uticati na široku lepezu usluga osiguranja, uključujući opštu odgovornost, profesionalnu odgovornost i odgovornost za objekte u izgradnji. Iako se, međutim, VI počela razvijati još krajem 1950-ih, mašinsko učenje je tek odnedavno postalo redovni predmet kompjuterske nauke, tako da u svetu postoji relativno mali broj stručnjaka na tom polju. Čak i velikim tehnološkim kompanijama nedostaje znanje u domenu VI, iako se svi slažu da je mašinsko učenje budućnost, te da će se tokom sledeće decenije sve organizacije boriti da obezbede i zadrže najtalentovanije ljude, naučnike u oblasti podataka, inženjere, eksperte za mašinsko učenje i na onim poljima o kojima još uvek ne znamo mnogo. „Lojdova“ laboratorija za inovacije, koja je osnovana u septembru prošle godine, takođe se suočava s tim izazovom – osmišljena je nova platforma na bazi VI kojom se omogućava brža i jednostavnija kupovina osiguranja od odgovornosti. „Lojdov“ PR tvrdi da algoritam mašinskog učenja može obraditi informacije mnogo brže i u većem broju nego čovek, što omogućava brže i efikasnije donošenje odluka. VI bi mogla brzo i precizno proceniti štetu od prirodnih katastrofa pomoću podataka koje prikuplja putem drona i odmah isplatiti odštetu. Međutim, čini se da će VI biti potrebno još mnogo godina da postigne ono što čovek radi prirodno i bez razmišljanja, a to su reakcije na nepredviđene situacije. Mislite o tome.

Izvor

Insurance Post, November 2018, 37–38 str.